

Klaster metodining pedagogik-psixologik o'ziga xos xususiyatlari

Dilfuza Zokorjonovna Sobirova
Namangan davlat universiteti

Annotatsiya: Ushbu maqolada tibbiyot jarayonida klasterning asosiy maqsadini va o'ziga xos tarkibiga kiruvchi ta'limiy-ilmiy-innovatsion salohiyatni nafaqat yuqori fuqarolik va kasbiy layoqatlilik darajasi bilan, balki raqobatbardoshligi, yangiliklarni qabul qila olish qobiliyati, yangi taolim dastur va texnologiyalarini loyi'alash 'amda amalga oshira olish qobiliyatiga ega zamonaviy taolim mutaxassislarini tayyorlash uchun birlashtirish jarayonlarini amaliy ahammiyati yoritilgan.

Kalit so'zlar: uzluksiz ta'lim, pedagogik ta'lim klasteri, texnologiya, mexanizm, tibbiyot jarayonida klaster, klasterli integratsiya, ibbiyot fanlar, hamkorlik, klaster texnologiyasi, texnologik yondashuv

Pedagogical-psychological peculiarities of the cluster method

Dilfuza Zokorjonovna Sobirova
Namangan State University

Abstract: In this article, the main purpose of the cluster in the medical process and the educational-scientific-innovative potential included in its unique structure are not only with a high level of citizenship and professional competence, but also competitiveness, the ability to accept innovations, and the design of new educational programs and technologies. The practical importance of unifying processes for training modern education specialists with the ability to implement is highlighted.

Keywords: continuous education, pedagogical education cluster, technology, mechanism, cluster in the medical process, cluster integration, medical sciences, cooperation, cluster technology, technological approach

Rivojlanib kelayotgan bugungi jamiyatimizda uzluksiz ta'lim tizimining eng asosiy pedagogik faoliyatda kasbga oid duch kelinadigan bahsli vaziyatlarda mustaqil va muvafaqqiyatli harakat qilishga, muammolarga kreativ yondashishga, o'z kasbini qadr-qimmatini his etish va uni asrab avaylash, qolaversa, ko'klarga ko'tarishga qodir mutaxassisni tayyorlashni maqsad qiladigan, pedagogik ta'lim mazmuni uzluksizligi hamda uzviyligiga asoslangan, uning natijadorligiga javobgar bo'la oladigan oliy

ta'lim sifati alohida ahamiyatga ega. Bunday ta'lim sifatini ta'minlashga qodir mexanizm sifatida "Pedagogik ta'lim klasteri"ni tilga olish o'rinlidir.

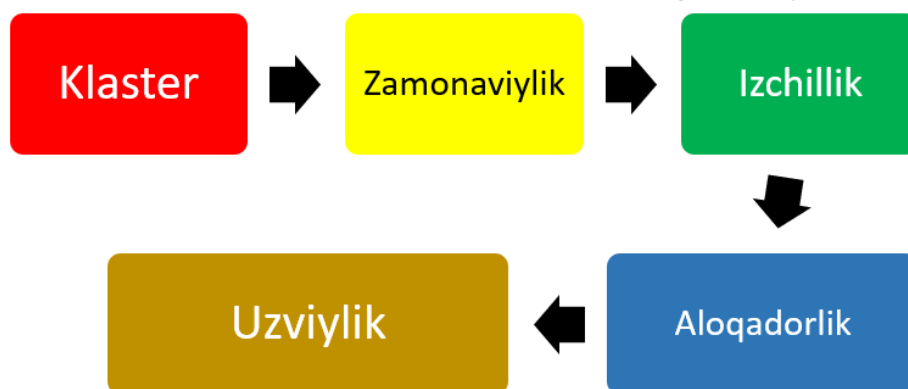
"Pedagogik ta'lim klasteri - muayyan jug'rofiy hududning raqobatbardosh pedagog kadrlarga bo'lgan ehtiyojlarini qondirish maqsadida bir-biri bilan uzviy aloqadagi teng huquqli alohida sub'ektlar, texnologiya va inson resurslarining integratsiyalashuvini kuchaytiruvchi mexanizm" sifatida qaralmoqda. Biz tadqiq qilayotgan Yuqumli kasalliklar fanini o'qitish asosida innovatsion rivojlantirishda "klaster"ni tibbiyot so'asi bilan bog'lab, pedagogik taolim yo'nalishlarini muvofiqlashtirish, istiqbolni rejalashtirish jarayoni taolim bosqichlari o'rtasidagi aloqa va integratsiyaning sustligi, taolim suboektlari faoliyatidagi tarqoqlik 'ududda pedagog kadrlarga bo'lgan e'tiyojning qondirilmaligi va taolim sifatining pasayishiga sabab bo'lganligi maxsus so'rovnomalar asosida aniqlandi. SHundan kelib chiqqan holda, ta'lim innovatsion klasterini yaratish bilan bog'liq yangi tizimni o'zining ustuvor strategik yo'nalishi sifatida belgilab olgan. Klaster uzluksiz ta'lim tizimidagi barcha taolim turlari, ilmiy tadqiqot institutlari va markazlari, amaliyot bazalari, ilmiy va ilmiy-metodik tuzilmalarning bir butunligi bo'lib, ularning birgalikdagi vazifalar taqsimlangan faoliyati pedagogik ta'lim tizimini sifat ji'atidan yangi darajaga ko'tarish imkonini beradi.

Binobarin, tibbiyot jarayonida klasterning asosiy maqsadi o'z tarkibiga kiruvchi taolimiyl-ilmiy-innovatsion salo'iyatni nafaqat yuqori fuqarolik va kasbiy layoqatlilik darajasi bilan, balki raqobatbardoshligi, yangiliklarni qabul qila olish qobiliyati, yangi taolim dastur va texnologiyalarini loyi'alash 'amda amalga oshira olish qobiliyatiga ega zamonaviy taolim mutaxassislarini tayyorlash uchun birlashtirishdir. Bo'lajak tibbiyot yo'nalishi mutaxassislarining kasbiy tayyorgarligini tibbiy klasterlar asosida innovatsion rivojlantirishning klaster tizimi taolim berish, o'quv tibbiyot fanlarini yaratish, pedagog kadrlar ilmiy salo'iyatini oshirish, taolim va tarbiya uzviyligi bilan bog'liq umumiy yo'nalishlarda faoliyat olib boradi.

Taolim so'asiga klaster yondashuvining kirib kelishi innovatsion jarayon bo'lib, OTM tizimida amalga oshirilishi lozim bo'lgan yangicha yondashuvlar sifatida taolim turlari o'rtasida o'zaro manfaatli aloqadorlikning innovatsion-integratsion yondashuvlardagi mexanizmlarini keltirib o'tish mumkin. Taolim tizimiga nisbatan bu kabi innovatsion yondashuv 'aqiqiy rivojlanish jarayonining mantig'iga mos kelsa, taolim sifati samaradorligi ortadi. Ayniqsa, taolim muassasalarining boshqaruv tuzilmasida mavjud muammolarga nisbatan munosib innovatsion yondashuvlar joriy qilinsa, mavjud vaziyatni oldindan ba'olay olish, hodisalarning rivojlanishini to'g'ri taxmin qilish, o'z vaqtida choralar ko'rish va tashkiliy boshqaruv tuzilmasiga tuzatishlar kiritish imkoniyatlari paydo bo'ladi. Taolim klasteri bu kabi muammolarning yechimiga nisbatan to'g'ri yondashuvni qaror toptiradi. Zero, klasterli integratsiya jarayonlari yuqorida ta'kidlab o'tilganidek, moddiy, moliyaviy,

texnologik, informatsion, uslubiy va kadrlar so'asidagi barcha resurslar jalb qilinganligi bilan 'am eng kuchli mexanizm sanaladi

Klaster metodi - fikrlarning tarmoqlanishi bu pedagogik strategiya bo'lib, u talaba-talabalarni biror bir mavzuni chuqur o'rganishlariga yordam berib talaba-talabalarni mavzuga taalluqli tushuncha yoki aniq fikrni erkin va ochiq ravshan ketma-ketlik bilan uzviy bog'lagan 'olda tarmoqlashlariga o'rgatadi. Bu metod biron mavzuni chuqur o'rganishdan avval talaba-talabalarning fikrlash qobiliyatini jadallashtirish 'amda kengaytirish uchun xizmat qilishi mumkin. SHuningdek, o'tilgan mavzuni musta'amlash, yaxshi o'zlashtirish, umumlashtirish 'amda talaba-talabalarning shu mavzu bo'yicha tasavvurlarini chizma shaklida ifodalashga undaydi (1.1-rasm).

1.1-rasm. Klaster metodi tamoyillari.

Pedagogik taolim innovatsion klasteri aloqadorlik, uzviylik, izchillik, vorisiylik, zamonaviylik, yo'naltirilganlik, manfaatdorlik tamoyillariga asoslanadi.

Xullosa o'rnida shuni ma'lum qilamizki Pedagogik ta'lim klasteri faoliyatining asosiy maqsadi quyidagilardan iborat:

- pedagogika sohasida samarali vorisiylikni taominlash va eng yaxshi talabalarni pedagog kasbiga targ'ib qilish;
- pedagoglarning kasbiy tayyorgarligini amaliyotga tayangan holda va manfaatdor suboektlar bilan samarali aloqasini intensiv taominlagan holda olib borish;
- bo'lajak taolim mutaxassislarini innovatsion tajribaga ega bo'lgan amaliyotlar bazasida tayyorlash mu'itini yaratish;
- yosh mutaxassislarning kasbiy ko'nikmalarni egallash davrini qisqartirish;
- talabalarni bugungi jadal rivojlanish jarayonlarida bevosita ishtirok etishini taominlash;
- pedagogik taolimda yangi avlod o'quv, o'quv-metodik, ilmiy tibbiyot fanlar, vositalar va didaktik materiallar majmuasini yaratish;
- pedagogik taolim, ilmiy, ilmiy-pedagogik salo'iyatini oshirish;
- pedagogik taolimni rivojlantirishning dolzarb masalalari atrofida intellektual resurslarni integratsiyalash;
- taolim, fan va pedagogik amaliyotning turli shakl va turlarini izlab topish va taolimga tatbiq etish;

- taolim va tarbiya uzviyligini taominlovchi mexanizmlarni takomillashtirish;
- pedagog kadrlarni tayyorlashda maktabgacha, o'rta taolim va OTM 'amda boshqa talabgorlar bilan o'zaro tezkor qayta bog'lanish imkoniyatini yaratish;
- pedagogik taolim bo'g'inlari o'rtasidagi aloqadorlik, bog'liqlik va hamkorlik zaruriyatini ilmiy asoslash.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Porter M. Mejdunarodnaya konkurensiya. - M., Mejdunarodnye otnosheniya, 1993
2. Migranyan A.A. «Teoreticheskie aspekty formirovaniya konkurentosposobnyx klasterov».
3. Kamolova, A. O. Q. (2023). Pedagoglik kasbi boshqa hamma kasblarning poydevoridir. Science and Education, 4(5), 988-992.
4. Aipinge L.P. Cluster Centre Principalso perceptions of t'e implementation of t'e School Clustering System in Namibia (Unpublished Masters T'esis). R'odes University, - Sout' Africa: 2007
5. Kamolova, A., & Ergasheva, G. S. Q. (2022). Yosh avlodni tarbiyalashda xalq pedagogikasini manbalarining o'rganishning o'rganishning ilmiy-nazariy asoslari. Science and Education, 3(12), 590-592.
6. Nishonova, M. Y., & Kamolova, A. O. (2021). O'SMIRLARGA HUQUQIY BILIM BERISHDA KEYS STADI TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISH. Экономика и социум, (8 (87)), 42-45.
7. Azixhodjaeva N.N. Voprosq podgotovki uchitelya v sisteme neprerqvnogo pedagogicheskogo obrazovaniya. -T.: TGPI, 1995. -64 s.
8. Kamolova, A. O. Q., & Husaynova, S. I. (2023). O'smirlar o'rtasida axloqsizlikni oldini olishda pedagogik faoliyatning o'ziga xos xususiyatlari. Science and Education, 4(2), 969-972.
9. Muslimov N.A. Bo'lajak kasb ta'limi o'qituvchisini kasbiy shakllantirish. - Toshkent: Fan, 2004. - 130 b.
10. Nishonova, M. Y., & Kamolova, A. O. (2021). USING CASE STADE TECHNOLOGY IN LEGAL EDUCATION FOR TEENAGERS. Экономика и социум, (8), 42-45.
11. M.BANNAYEV, [11.03.2023 14:32]
12. Bannayev, M. S. (2022). O'zbeksitonda psixologik diagnostika va psixologik korreksion faoliyatni amalga oshirishdagi muammolar va yechimlar. Science and Education, 3(6), 701-703
13. Bannayev, M. S. (2021). O'zbeksitonda maktabgacha ta'lim va umumiy o'rta ta'lim muassasalarida psixologik xizmatning tashkil etish imkoniyati va muammolari. Science and Education, 2(7), 293-297.

14. Internet-resurs: <http://www.krsu.edu.kg/vestnik/v3/a15.html>